

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement

43 francs per jaar.
Een blad afzonderlijk 125 centimes.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen 125 centimes per drukregel.
Reclamen, vormissen en andere artikels vooraan of midden in het blad : 1 fr. den drukregel.

Men schrijft in te Tongeren bij M. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad.
De Postrijder verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.
Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten franco gedaan worden aan den uitgever, groote Markt, n° 37-39, te Tongeren.

De personen die een abonnement aan den Postrijder nemen, voor het jaar 1884, zullen het blad tot aanstaande nieuwjaar gratis ontvangen.
Het abonnement blijft bepaald op den prijs van vorig jaar, te weten :
Drie maal per week 6,00
Twee maal » 5,00
Eens » 4,00

TONGEREN, DEN 15 DECEMBER.

Van alles wat.

De brand die het paleis der Natie te Brussel vernietigd heeft, heeft aardige en betekenisvolle zaken uitgezet.
Aan den ingang van het paleis stonden vier standbeelden, verbeeldende de groote vrijheden welke de Grondwet ons waarborgt.
Wat is er gebeurd ?
Het standbeeld der vrijheid van onderwijs is geheel kapot.
De vrijheid van erediensten of godsdienst, heeft de twee armen verloren.
De vrijheid van associatie is vier vingers kwijt geworden.
Een enkel standbeeld, dat der vrijheid der drukpers is ongeschonden gebleven, maar is geheel zwart geworden door den rook.
'T is toch aardig, he !

De eerw. heer Bonneville, pastoor van Vaulx, door verscheidene geuzenbladen belasterd, heeft een proces ingespannen tegen die 'erlijke' bladen. De lasteraars bij de tong pakken en... bij den porte-monnaie, is het beste middel om hen het lasteren af te leeren.

Het verplichtend onderwijs, door onze geuzen zoo zeer aanbevolen, schijnt niet voordeelig te zijn aan 't menschedom. In Pruisen waar het verplichtend onderwijs bestaat, heeft men vastgesteld dat van de 100 afgekeurde jongelingen voor den soldatendienst, er 90 zijn die de lichamelijke gebreken ter schole hebben bekomen, en dat het grootste deel der bijzienden en weke personen, die kwalen insgelijks door het schoolgaan bekomen. Wanneer 't verplichtend onderwijs ingevoerd is, zou men dus ook eenige gasthuizen of hospitaalen mogen bij bouwen !

Te Antwerpen heeft een kerel rondgelopen die zich in priester had verkleed en van de eene kroeg naar de andere wallebakte. De politie heeft hem laten begaan en zich tevreden gesteld met den valschen naam en de valsche woonplaats die hij op gaf, aan te teekenen. De geuzen vangen thans alle beestigheden aan om het priesterkleed maar in minachting te kunnen brengen.

M. Montefiore, senator van Luik, heeft aan de hospiciën van Brussel eene aanzienlijke som geschonken, voor de oprichting van een huis bestemd om de onderwijzers zonder bediening te ontvangen. — Indien het was voor de onderwijzers zonder leerlingen, dat zou een groot huis moeten zijn !

DE WOEKERAAR

(8^e VERVOLG.)

— Geen enkelen, mijn goede Albert, geen enkelen.
— Gij zult het u wellicht niet meer herinneren, maar ik heb het geschreven bewijs, dat gij ze hebt ontvangen met het geld dat ik u toezond.
— Heleas ! heleas ! sedert dat gij zijt vertrokken, heb ik het noodig, groot noodig gehad ; doch nooit heb ik geld ontvangen.
— Zoo, dat is nu wat sterk, zegde Albert, terwijl hij zijne briefvatach uit zijn zak haalde ; maar wacht tot dat ik u een weinig de feiten in het geheugen breng. Herinnert het u nog, dat, terwijl ik in Duitschland was, gij mij eens door uwen klerk deedt schrijven ?
— Ja, ja, dat was toen ik den eersten aanval van verlamming kreeg.
— Juist ; gij zegdet mij, dat, daar gij zelf niet konde schrijven, gij Mr Lebois gelastet van mij een en ander van het huisgezin te laten weten ; dat, uitgezien de post niet geregeld te Montbenoit aankwam, gij mij verzocht voortaan mijne brieven naar Pontarlier te zenden, aan het adres van Lebois, die ze zelf zou afhalen en ze u bestellen.
— Ja, die herinner ik mij nog ; ik had toen slechts hem alleen, die zich op eene verzeerde wijze kon gelasten om die boodschap waar te nemen, want Herman bevoed zich op dat tijdstip in het pensionsaak.

Stads- & provincie nieuws

Met gevaar van ons een nieuwe vlag grove woorden op den hals te halen, nemen wij de vrijheid het geuzenblad te zeggen dat zijne uitleggingen nopens de leelijke troitroirs der Kruisstraat ons niet voldoen. Het orgaan van ons schepencollege begrijpt zelf wel de macht- en kracheloosheid zijner pleitrede *pro domo sua*. Wat zulks bewijst is de moeite die het zich geeft om de woordenwisseling te ontwijken.
Er is dan sprak van de troitroirs der Kruisstraat, maar het gazetje der stadhuisbollen heeft zorg enkel over die der Maastriechterstraat te handelen waarvan er hier geen kwestie is.
Wat de troitroirs betreft sedert langen tijd reeds beloofd aan het noordergedeelte der stad en tot aan de Luikerpoort, indien wij ze niet hebben en indien wij ze waarschijnlijk nooit zullen bekomen, dat is voorwaar de fout dergenen die tot in 1885 gewacht hebben om de beloften te verwezenlijken voor de kiezing van 1881 gedaan. Al de kwakzalverstreken van het geuzenblad kunnen niet baten om dit feit te loochenstraffen.

Men heeft geweigerd acht te geven op de waarschuwingen der drukpers en de vorderingen van 't publiek, omdat de kiezingen nog verwijderd waren ; en toen men eindelijk vernam dat het gouvernement voortaan zijne bijlagen voor die werken weigerde, heeft men alle soorten van voorwendsels moeten voor den dag halen om het publiek te beletten op het schepencollege de verantwoordelijkheid te werpen der aanzienlijke schade die de stad lijdt.
Over lang reeds heeft de Postrijder den valschen trek onzer stadhuisbazen ontmaskerd. Ziehier wat wij over omtrent een jaar schreven :
« Sedert zeer lang hebben wij aangekondigd dat het gouvernement gereed was om voor een groot deel bij te dragen in de kosten van het plaatsen der troitroirs rond den grooten markt, in de Pulstraat, in de Jekerstraat en op den Leuren tot aan de Luikerpoort. De plannen zijn gereed, de tusschenkomst van den Staat is vastgesteld en er is zelfs besloten dat de troitroirs op den grooten markt eene breedte zullen hebben van 2 meters.
« Indien wij een verstandig en werkzaam stadsbestuur hadden, zou dit werk sedert lang voltrokken zijn ; men is er zelfs nog niet mee begonnen !
« Waarom die vertraging ? De uitlegging van die traagzaamheid is zeer eenvoudig ; men wacht tot dat er eene gemeente kiezing zal naderen. Onze stadhuismannen weten dat zij bij de kiezers niet veel vriendschap vinden. Daarom gaan zij wachten om nieuwe troitroirs aan te leggen, tot dat er eene kiezing op handen zal zijn ; dan zullen zij met hunne troitroirs uitkomen, als met een wonderwerk ! Het is maar jammer dat iedereen weet dat de troitroirs van heden af konden aangelegd zijn, en dat de geuzerij de uitvoering van dat werk vertraagt in het belang van de liberalerij, dat, zoo het schijnt, verre verheven staat boven dat der burgerij. »

Het geuzenblad heeft schoon op eenen ministerieelen omzendbrief steunen om de weigering van subsidien uit te leggen. Wij kennen de waarde der officieele omzendbrieven. Een ministerieel dat dagelijks de duidelijkste teksten der wetten in hunne toepassing verdraait en schendt, zal er geen erg in zien eenen ministerieelen omzendbrief met vasten stap te overtreeden.
Indien er kwestie was van bijzondere gunsten te verleenen aan groote steden die de steunpilaren van het liberaal bestuur uitmaken, dadelijk

zagen er de subsidien naar toe vlieten ; maar wordt de geringste toelage geëischt door eene kleine stad die niets of weinig aan het kostbaar bestaan van het ministerie bijdraagt, die wordt dadelijk van de hand gewezen, terwijl een ministerieele omzendbrief aangeduid wordt die het ministerie niet meer toelaat in de beurs te tasten.
De geuzen van Tongeren, die niet in staat zijn eenen senator, eenen volksvertegenwoordiger of een provinciaal raadslid te doen kiezen, en die enkel met de grootste moeite van het stadhuis meester blijven, krijgen bij het hooger bestuur den omzendbrief van den 25^e april 1883 voor de neus. Dat wil zoo omtrent zeggen : « Treker maar van door, gij kunt ons van geen dienst zijn. »
Maar dat morgen een liberaal en invloedrijk bestuur zich op zijne beurt tot het ministerie wende om bijlagen te verkrijgen voor het aanleggen van troitroirs, wij zouden wel eens willen zien of de vernederende terechtwijzing door het schepencollege van Tongeren ondergaan, zou herhaald worden.
Alweer een nieuw bewijs van den invloed die ons geuzenbestuur bij het gouvernement heeft.
Ten slotte zelf, uit de uitleggingen van het orgaan onzer stadhuisbazen blijkt dat onzestad zich de subsidien niet weigeren omdat het gemeentebestuur met zijne gewoone onbekwaamheid en met een politiek doel, de werken uitgesteld heeft tot op het tijdstip dat het gouvernement geene subsidien meer gaf voor het aanleggen van troitroirs.

Het geuzenblad hedriegt zich als het hoopt de aandacht van het publiek van de kwestie der troitroirs af te keeren met te vragen wanneer de werken aan den toren zullen voortgezet worden, wat wij denken van de zaak der begravingen, wat ons gedacht is over een college waarvan een professor in het kieskaam niet lukt, wat er van ons gemeentebestuur (?) geworden is, of het waar is dat St-Nicolaas middadigder geweest is voor de kinderen der officieele scholen dan voor die der katholieke scholen, of de voorwerpen die op de tentoonstelling stonden in de Concordia voor het meestendeel geleend waren en aan de eigenaars teruggegeven werden.
Laten wij voor het oogenblik de vraag over het gemeentebestuur van kant stellen ; wij begrijpen er de betekenis niet van.
Wat de torensplits van O.-L.-V.-kerk betreft, wij kunnen met meer reden het ontweerd geven dat het ministerie aan het schepencollege van Tongeren opdringt : het gouvernement begint gierig te worden met de subsidien voor de katholieke kerken ; het verkiest miljoenen te werpen in den muil van het liberaal schoolwezen.
Ons schepencollege, dat toch zooveel invloed heeft bij het hooger bestuur moest maar eens zorgen dat wij eene gezonde bijlage bekomen voor het oprichten der torensplits.

Dat een leeraar uit een college in het kieskaam niet lukt, dat heeft men nog gezien ; anderen, wier bekwaamheid niemand betwist, hebben hetzelfde ongeluk gehad. Dat belet geenzins dat het college der Josephieten een der eerste rangen beheldt tusschen de onderwijsinstellingen van het land. Wij kennen gestichten waarvan niet een professor in 't examen mislukte en die nogtans in de algemeene wedstrijden op de lijsten aan het staartje komen.
Wij hebben dikwijls gezegd wat wij denken over de kwestie van het kerkhof. In plaats van den

eene ellendeling bij den kraag te vatten en hem aan het gerecht over te leveren. En waar is die schurk ? In welke spelook heeft hij zich verborgen ?
— Hij bevindt zich te Montbenoit, sprak Herman, in ons huis, in ons eigen huis, waar hij ons beledigt, waar hij elken dag aan iedereen zegt dat wij gansch ten onder zijn.
— Die eerlooze ! zegde de notaris, terwijl hij zijn hoofd in zijn hoofdkussen verborg.
— In ons huis ! riep Albert met zulke woede uit, dat dit Helena beven deed. Welnu, morgen moet hij er uit door de deur of door het venster, ik zal hem wassen, dien kerel !... Maar neen, ik wil vooraf zien, tot hoever hij de eerloosheid wil drijven. Hij verwacht zich waarschijnlijk aan mijne wederkomst niet.
— Hij bevestigt aan eenieder dat gij dood zijt, zegde Herman.
— Ja, hij zal werkelijk geloofd hebben dat ik dood was, daar sedert drie jaren de vrede is gesloten en de onderhandelingen voor het vrijstellen der krijgsgesvangenen geopend waren. Elke maand, elk jaar rekende ik mijne toelating tot het vertrek te bekomen, en daar ik u eene verrassing wilde veroorzaken, schreef ik u niet en werkte intusschen tijdje ieverig om een fortuinje bijeen te zamelen. Welnu, luister, Herman, ik ben hier rechtstreeks uit Besancon aangekomen ; daar zegde mij iemand, dat gij in deze pachthoeve woondet, en ik kende den weg derwaarts. Zonder dezen verschrikkelijken storm, zou ik hier recht, gelijk een pijl uit den boog, aangekomen zijn. Niemand weet te Montbenoit dat ik ben teruggekeerd. Maar de postwagens uit Zwitserland moet er morgen mijn reisgeud aanbrengen ; tracht van er tijdig genoeg te zijn om hetzelfde af te halen en het voor aller oogen te verbergen. Ga naar Mr Lebois, bespreek met hem, onder een of ander voorwendsel, hier eene bijeenkomst, en wij zullen zien hoe hij zich zal gedragen.
— Dat is 't, antwoordde Herman. De diligencie komt om 9 ure aan ; morgen ten acht ure zal ik te Montbenoit zijn.

gewijden grond te eerbiedigen, waar onze voorouders rusten die in het ware geloof gestorven zijn, heeft de geuzerij eerst besloten de vrijdenkers te begraven in het gedeelte dat altijd aan de katholieken voorbehouden werd.
Wat er ook het geuzenblad van zegge, gansch de bevolking heeft het besluit goedgekeurd van het toenmalig gemeentebestuur dat voorde rechtbanken devrijwaring der katholieke rechteneisde. Het hof van verbraking heeft de aanhangers der vermeniging zonder onderscheid gelijk gegeven, en belast dat het lijk van den vrijdenker in ongewijde aarde begraven, zou uitgenomen en in het gewijde gedeelte van het kerkhof ter aarde besteld worden.
Dit vonnis was ter nauwernood uitgesproken of het katholiek bestuur van Tongeren werd door het liberaal vervangen. Waarom heeft dit laatste tot thans toe die uitspraak nog niet doen ten uitvoer brengen ? Indien de kwestie der kerkhoven hun zoo nauw ter harte ligt, waarom hebben dan onze geuzen sedert jaren reeds niet doen ophouden met zijne schandaal noemen ? Al het gerucht dat zij in den tijd gemaakt hebben tegen den *boek der verdoemden* was dan maar een aanspel, lieden die zich zelven eerbiedigen onwaardig.
Tot nu toe is er nog niet een vrijdenker in gewijden grond begraven geworden. Onze geuzen gevoelden de noodwendigheid een ander middel uit te zoeken om de godsdienstige gevoelens onzer bevolking gewelddaan te doen. Zij deden de katholieken in ongewijde aarde begraven, en beklagden zich terzelfdertijd luid op, omdat de geestelijkheid de graven niet zegende.

Wij zouden wel eens willen dat het geuzenblad ons de uitlegging gaf waarom de huidige administratie het oud gebruik niet heeft gevolgd volgens hetwelk de begravingen in het gezegend gedeelte op nieuw begonnen, iedemaal er geene plaats meer overbleef. Dat gaf aanleiding noch tot de minste zwarigheid, noch tot de minste klacht.
Maar de katholieken moesten geplagd worden, en onder voorwendsel dat er op het gewijde gedeelte van het kerkhof geene plaats meer was, begon men op het niet gewijde gedeelte der katholieken en de vrijdenkers te begraven.
Wij hebben hier geenzins aan onze geestelijkheid het plan voor te leggen van het gedrag in die omstandigheden te houden. Dat het geuzenblad verneme dat de priester en vooral de waardige geestelijkheid van Tongeren zich niet laat geleiden door die kleine berekeningen die onze geuzen zoo zeer behartigen. De geestelijkheid zal wel weten wat zij te doen heeft zonder iets van den raad van het geuzenblad noodig te hebben.

Het orgaan onzer geuzen verlangt nog te weten of het waar is dat voorwerpen die op de tentoonstelling van St Nicolaas in de Concordia stonden maar geleend waren, en aan de eigenaars teruggegeven werden na de uitlegging.
Dat is ten volle onwaar ; het geuzenblad weet heel wel dat alle voorwerpen die ten toon gesteld waren zonder de minste uitzondering uitgedield werden ; maar het wisselt wetens en wilens de voorwerpen ten toon gesteld en bestemd voor de St-Nicolaas-geschenken der kinderen met de zaken naar de Concordia gebracht om tot de fancy fair of liefdadigheidsverkoop te dienen. Men moet *Journal du Limbourg* zien om op het gedacht te komen dat de niet verkochte voorwerpen van de talrijke bazars in den grooten zaal der Concordia opgericht, aan de kinderen moesten uitgedield worden !

Die uitlegging is overvloedig en mildtadig geweest. Zij is overvloediger geweest dan andere in nuttige voorwerpen, maar wat soberder in belangen.

— O, mijn goede Albert, sprak de vader, gij zijt voor de ons afgezonderd Voorzienigheid. Maar die Lebois, dien ik zelf uit de minste ellende heb getrokken, die mij zoo verkleefd scheen en in wien ik zooveel vertrouwen stelde ! Wie zou het toch kunnen gelooven ?
— Wij zullen zien, zegde Albert. Maar het is reeds laat, gij hebt rust noodig ; ik ledig dit laatste glas op uwe gezondheid en wij gaan u verlaten.
Wanneer de driekinderen alleen waren, spraken zij nog lang te zamen, en Herman vertelde aan Albert wat zij geleend hadden, het uiterste besluit, dat hij had genomen, het ongeluk, dat daaruit was voortgevloeid en het onverwachte reddmiddel van den ontvanger.
— Dat is een weerdige man, zegde Albert ; dien moet gij ook aan zetten om hier te komen. Wat Lebois betreft, die onze vader heeft bestolen, mijn vertrouwen heeft bedrogen, en zonder het minste medelijden jegens ons is geweest, welnu, ook jegens hem zullen wij zonder ontferming zijn.
Helena zuchtte bij het hooren dezer woorden ; zwaar had zij geleend door de kwaadwilligheid van den woekeraar ; nogtans had haar edelmoedigheid hert willen vergeven ; maar dewijl haar broeder in hevige gramschap was, achtte zij het voorzichtig van hem geene opmerking te maken en een geschikter oogenblik af te wachten om hem tot vredelievender gevoelens te brengen. Zij wenschte hem den goeden avond en zegde dat zij zich ter ruste ging begeven.

— Ga, lieve zuster, sprak Albert, onze rampen zijn geëindigd ; onze moeder had vertrouwen in de Voorzienigheid en deze heeft ons niet verlaten. Ach, waarom is onze goede moeder niet hier, om voortaan het geluk, de vreugd harer kinderen te genieten !
Zoo als Herman het gezegd had, was hij des anderdaags 's morgens al vroeg met zijne kar te Montbenoit. Hij ontving uit de kanden van den conducteur der diligencie het reisgeud van Albert, londe het op zijne kar, dekte het zorgvuldig onder,

chelijke redevoeringen en flauwhartige complimenten.
Hof van assisen van Limburg
Wij hebben in onze nummers van dinsdag en donderdag een kort verslag gegeven over de zittingen van het hof van assisen der provincie Limburg voor het vierde kwartaal 1883. Wij deelen hierover eenige verdere bijzonderheden mede.
Het Hof bestaat uit den heer raadshere Crabay die voor assessors heeft de heeren rechters Daris en Verkissen. De zitting van het openbaar ministerie is bekleed door den Heer Leroy, substituaat van den procureur des Konings.
Frans Maris, 25 jaren oud, daglooner geboren te Zolder en woonachtig te Courcel, verschijnt voor 't gerecht beschuldigd van doodslag begaan op den persoon van zijnen schoonbroeder Alfons Peeters, rademaker.
Den 12 Juni 1883 rond 4 uren 's morgens beklagden voorbijgangers aan den hoek van een huis te Courcel het lichaam van eenen mensch die bekend werd voor Alfons Peeters te zijn. Hij ademde nog, maar te acht uren, toen de overheid op de plaats kwam, had hij opgehouden met leven. Peeters was doodgeslagen en weldra vernam men dat hij daar aan zijne deur gelegen had van den dag te voren in den avond, en dat zijn moordenaar niemand anders was dan zijn schoonbroeder Fr. Maris.
Peeters leefde niet wel met zijne echtgenote, hij mishandelde ze, hij gaf zich over aan dronkenschap. Na eenige geweldendrijen gepleegd te hebben, had hij het huis verlaten en hij was in afwachting gaan wonen bij zekeren Welkens.
Den 11^e Juni kwam hij gedurende eenige oogenblikken te zijner, na te voren de herbergen afgehoopen te hebben. Hij wierp de kasten omver, nam oorloggen weg en sloot zich op in eene kamer der benedenwoning, na het geweest van zijnen schoonbroeder genomen te hebben in de kamer zijner vrouw.
De vrouw deed haren broeder Frans roepen in de nabuurschap om haarte verdedigen. Inafwachting verwijderde zij zich en doolde den gansch nacht in het veld.
De beschuldigde kwam ten zijner rond 9 uren des avonds ; hij ook had volop den maandag gegeten. Daar hij de deur der kamer van Peeters gesloten vond, ging hij een schup in den stal halen en verbrigde de deur. In de kamer gekomen, sloeg hij zijnen schoonbroeder met den steel der schup. De lijkschouwing heeft bewezen dat de hoofdschedel gansch verbrild was en toen het lijk 's anderendaags opgenomen werd, had het zijn bloed gansch verloren.
Na zijn slachtoffer neergeslagen te hebben, had Maris het toot aan de straatdeur geslept.
Getuigen die dit laatste feit gezien hebben, hadden noch den moed, noch de menschelijkheid den stervende ter hulp te snellen.
De beschuldigde, om zijne misdaad te verkleinen, beweert dat hij in de kamer door Peeters met den dood bedreigd werd, dat deze het geweer al genomen had en op hem aanlegde. Nu dit geweer werd gevonden rechtstaande in den hoek der kamer, het was met een enkel schot geladen, daar een der haren ontbrak.
De beschuldigde wordt verdedigd door M. Vanwest.
Frans Maris plichtig verklaard door den jury, wordt veroordeeld tot vijf jaren gevang.

De tweede zaak waarover de jury te oordeelen had, in de zitting van woensdag, was eene beschuldiging van kindermoord ten laste van Helena

om het aan aller bliken te onttrekken, leidde daarna zijn peerd naar de herberg van Marian Moreau, en ging vervolgens naar de woning van M. Lebois.
— Ha, zijt gij daar, mijnheer de smokkelaar, riep de woekeraar grinnelend uit, toen hij Herman zag binnen komen. Om mijn woord, gij zijt een vastheraden kerel. Liever dan mij dit ellendig boschken van Lievreumont af te staan, zoekt gij een middel om mij te betalen, door in eene schelmenbende dienst te nemen.
— Houd met dat gekkersen maar op, antwoordde Herman met mannelijke fierheid ; dat zal ik van niemand verdragen, en van u nog het minst van allen.
— Altijd dezelfde hooverdige doenwijze, zegde de woekeraar ; dat zijn mannen, die bijna in het kot gezeten hebben, en die mij nog van onder tot boven durven bezien !... Maar wacht ! wat ! De kruik gaat zoo lang te water...
— Tot dat ze breekt, antwoordde Herman.
— Neen, tot dat ze vol is, hervatte de woekeraar ; de mijne is welhaast vol. Ik ben, op mijn woord, zeer tevreden. Ik ben een rijke eigenaar, weldra lid van den arrondissements-raad, gevreesd van mijne medeburgers, vereerd met het vertrouwen der gezagvoerders, terwijl gij, schoone heilhan, binnen weinig tijds de vleugels zult kunnen laten hangen en zoo luide niet meer zult kraaien. Maar zeg eens, wat brengt u toch hier ? Wat wilt gij van mij ? Nu, dat dank aan ik weet niet welke dwaze liefdadigheid, gij den wissel van mijn huissier betaald hebt, zult gij mij toch zeker geene nieuwe uutstel voor iets anders komen afsmoeken ?
Herman gevoelde, dat, zoo hij door die beleedigende woorden zich liet vervoeren, hij gevaar liep van de zending, waarmede hij gelast was, te doen mislukken ; hij deed dus eene poging op zich zelve en verzocht dringend Mr Lebois om binnen drie dagen naar de pachthoeve te willen komen.
— Ha ! ha ! zeide de woekeraar zegprelenden toon, zooverre zijt gij eindelijk geraakt. Welnu om recht uit te spreken, ik verwachtte mij

— O, mijn goede Albert, sprak de vader, gij zijt voor de ons afgezonderd Voorzienigheid. Maar die Lebois, dien ik zelf uit de minste ellende heb getrokken, die mij zoo verkleefd scheen en in wien ik zooveel vertrouwen stelde ! Wie zou het toch kunnen gelooven ?
— Wij zullen zien, zegde Albert. Maar het is reeds laat, gij hebt rust noodig ; ik ledig dit laatste glas op uwe gezondheid en wij gaan u verlaten.
Wanneer de driekinderen alleen waren, spraken zij nog lang te zamen, en Herman vertelde aan Albert wat zij geleend hadden, het uiterste besluit, dat hij had genomen, het ongeluk, dat daaruit was voortgevloeid en het onverwachte reddmiddel van den ontvanger.
— Dat is een weerdige man, zegde Albert ; dien moet gij ook aan zetten om hier te komen. Wat Lebois betreft, die onze vader heeft bestolen, mijn vertrouwen heeft bedrogen, en zonder het minste medelijden jegens ons is geweest, welnu, ook jegens hem zullen wij zonder ontferming zijn.
Helena zuchtte bij het hooren dezer woorden ; zwaar had zij geleend door de kwaadwilligheid van den woekeraar ; nogtans had haar edelmoedigheid hert willen vergeven ; maar dewijl haar broeder in hevige gramschap was, achtte zij het voorzichtig van hem geene opmerking te maken en een geschikter oogenblik af te wachten om hem tot vredelievender gevoelens te brengen. Zij wenschte hem den goeden avond en zegde dat zij zich ter ruste ging begeven.

— Ga, lieve zuster, sprak Albert, onze rampen zijn geëindigd ; onze moeder had vertrouwen in de Voorzienigheid en deze heeft ons niet verlaten. Ach, waarom is onze goede moeder niet hier, om voortaan het geluk, de vreugd harer kinderen te genieten !
Zoo als Herman het gezegd had, was hij des anderdaags 's morgens al vroeg met zijne kar te Montbenoit. Hij ontving uit de kanden van den conducteur der diligencie het reisgeud van Albert, londe het op zijne kar, dekte het zorgvuldig onder,

— O, mijn goede Albert, sprak de vader, gij zijt voor de ons afgezonderd Voorzienigheid. Maar die Lebois, dien ik zelf uit de minste ellende heb getrokken, die mij zoo verkleefd scheen en in wien ik zooveel vertrouwen stelde ! Wie zou het toch kunnen gelooven ?
— Wij zullen zien, zegde Albert. Maar het is reeds laat, gij hebt rust noodig ; ik ledig dit laatste glas op uwe gezondheid en wij gaan u verlaten.
Wanneer de driekinderen alleen waren, spraken zij nog lang te zamen, en Herman vertelde aan Albert wat zij geleend hadden, het uiterste besluit, dat hij had genomen, het ongeluk, dat daaruit was voortgevloeid en het onverwachte reddmiddel van den ontvanger.
— Dat is een weerdige man, zegde Albert ; dien moet gij ook aan zetten om hier te komen. Wat Lebois betreft, die onze vader heeft bestolen, mijn vertrouwen heeft bedrogen, en zonder het minste medelijden jegens ons is geweest, welnu, ook jegens hem zullen wij zonder ontferming zijn.
Helena zuchtte bij het hooren dezer woorden ; zwaar had zij geleend door de kwaadwilligheid van den woekeraar ; nogtans had haar edelmoedigheid hert willen vergeven ; maar dewijl haar broeder in hevige gramschap was, achtte zij het voorzichtig van hem geene opmerking te maken en een geschikter oogenblik af te wachten om hem tot vredelievender gevoelens te brengen. Zij wenschte hem den goeden avond en zegde dat zij zich ter ruste ging begeven.

— O, mijn goede Albert, sprak de vader, gij zijt voor de ons afgezonderd Voorzienigheid. Maar die Lebois, dien ik zelf uit de minste ellende heb getrokken, die mij zoo verkleefd scheen en in wien ik zooveel vertrouwen stelde ! Wie zou het toch kunnen gelooven ?
— Wij zullen zien, zegde Albert. Maar het is reeds laat, gij hebt rust noodig ; ik ledig dit laatste glas op uwe gezondheid en wij gaan u verlaten.
Wanneer de driekinderen alleen waren, spraken zij nog lang te zamen, en Herman vertelde aan Albert wat zij geleend hadden, het uiterste besluit, dat hij had genomen, het ongeluk, dat daaruit was voortgevloeid en het onverwachte reddmiddel van den ontvanger.
— Dat is een weerdige man, zegde Albert ; dien moet gij ook aan zetten om hier te komen. Wat Lebois betreft, die onze vader heeft bestolen, mijn vertrouwen heeft bedrogen, en zonder het minste medelijden jegens ons is geweest, welnu, ook jegens hem zullen wij zonder ontferming zijn.
Helena zuchtte bij het hooren dezer woorden ; zwaar had zij geleend door de kwaadwilligheid van den woekeraar ; nogtans had haar edelmoedigheid hert willen vergeven ; maar dewijl haar broeder in hevige gramschap was, achtte zij het voorzichtig van hem geene opmerking te maken en een geschikter oogenblik af te wachten om hem tot vredelievender gevoelens te brengen. Zij wenschte hem den goeden avond en zegde dat zij zich ter ruste ging begeven.

— O, mijn goede Albert, sprak de vader, gij zijt voor de ons afgezonderd Voorzienigheid. Maar die Lebois, dien ik zelf uit de minste ellende heb getrokken, die mij zoo verkleefd scheen en in wien ik zooveel vertrouwen stelde ! Wie zou het toch kunnen gelooven ?
— Wij zullen zien, zegde Albert. Maar het is reeds laat, gij hebt rust noodig ; ik ledig dit laatste glas op uwe gezondheid en wij gaan u verlaten.
Wanneer de driekinderen alleen waren, spraken zij nog lang te zamen, en Herman vertelde aan Albert wat zij geleend hadden, het uiterste besluit, dat hij had genomen, het ongeluk, dat daaruit was voortgevloeid en het onverwachte reddmiddel van den ontvanger.
— Dat is een weerdige man, zegde Albert ; dien moet gij ook aan zetten om hier te komen. Wat Lebois betreft, die onze vader heeft bestolen, mijn vertrouwen heeft bedrogen, en zonder het minste medelijden jegens ons is geweest, welnu, ook jegens hem zullen wij zonder ontferming zijn.
Helena zuchtte bij het hooren dezer woorden ; zwaar had zij geleend door de kwaadwilligheid van den woekeraar ; nogtans had haar edelmoedigheid hert willen vergeven ; maar dewijl haar broeder in hevige gramschap was, achtte zij het voorzichtig van hem geene opmerking te maken en een geschikter oogenblik af te wachten om hem tot vredelievender gevoelens te brengen. Zij wenschte hem den goeden avond en zegde dat zij zich ter ruste ging begeven.

— O, mijn goede Albert, sprak de vader, gij zijt voor de ons afgezonderd Voorzienigheid. Maar die Lebois, dien ik zelf uit de minste ellende heb getrokken, die mij zoo verkleefd scheen en in wien ik zooveel vertrouwen stelde ! Wie zou het toch kunnen gelooven ?
— Wij zullen zien, zegde Albert. Maar het is reeds laat, gij hebt rust noodig ; ik ledig dit laatste glas op uwe gezondheid en wij gaan u verlaten.
Wanneer de driekinderen alleen waren, spraken zij nog lang te zamen, en Herman vertelde aan Albert wat zij geleend hadden, het uiterste besluit, dat hij had genomen, het ongeluk, dat daaruit was voortgevloeid en het onverwachte reddmiddel van den ontvanger.
— Dat is een weerdige man, zegde Albert ; dien moet gij ook aan zetten om hier te komen. Wat Lebois betreft, die onze vader heeft bestolen, mijn vertrouwen heeft bedrogen, en zonder het minste medelijden jegens ons is geweest, welnu, ook jegens hem zullen wij zonder ontferming zijn.
Helena zuchtte bij het hooren dezer woorden ; zwaar had zij geleend door de kwaadwilligheid van den woekeraar ; nogtans had haar edelmoedigheid hert willen vergeven ; maar dewijl haar broeder in hevige gramschap was, achtte zij het voorzichtig van hem geene opmerking te maken en een geschikter oogenblik af te wachten om hem tot vredelievender gevoelens te brengen. Zij wenschte hem den goeden avond en zegde dat zij zich ter ruste ging begeven.

— O, mijn goede Albert, sprak de vader, gij zijt voor de ons afgezonderd Voorzienigheid. Maar die Lebois, dien ik zelf uit de minste ellende heb getrokken, die mij zoo verkleefd scheen en in wien ik zooveel vertrouwen stelde ! Wie zou het toch kunnen gelooven ?
— Wij zullen zien, zegde Albert. Maar het is reeds laat, gij hebt rust noodig ; ik ledig dit laatste glas op uwe gezondheid en wij gaan u verlaten.
Wanneer de driekinderen alleen waren, spraken zij nog lang te zamen, en Herman vertelde aan Albert wat zij geleend hadden, het uiterste besluit, dat hij had genomen, het ongeluk, dat daaruit was voortgevloeid en het onverwachte reddmiddel van den ontvanger.
— Dat is een weerdige man, zegde Albert ; dien moet gij ook aan zetten om hier te komen. Wat Lebois betreft, die onze vader heeft bestolen, mijn vertrouwen heeft bedrogen, en zonder het minste medelijden jegens ons is geweest, welnu, ook jegens hem zullen wij zonder ontferming zijn.
Helena zuchtte bij het hooren dezer woorden ; zwaar had zij geleend door de kwaadwilligheid van den woekeraar ; nogtans had haar edelmoedigheid hert willen vergeven ; maar dewijl haar broeder in hevige gramschap was, achtte zij het voorzichtig van hem geene opmerking te maken en een geschikter oogenblik af te wachten om hem tot vredelievender gevoelens te brengen. Zij wenschte hem den goeden avond en zegde dat zij zich ter ruste ging begeven.